

קורס הנדסת תוכנה – מדריך בניית אב טיפוס

1	יסת תוכנה – מדריך בניית אב טיפוס				
1			ומטרות	הקדמה	
1			ת	הגשו	
3		רישום לשרותי רשת		.1	
3			GitHub	1.1.	
4			Heroku	1.2.	
4		פורום הקורס		1.3.	
5		רישום לקורס		1.4.	
6		г	התקנוו	2.	
6	תוח לרשת בג'אוה – Play Framework 2	Play Framework 2 — סביבת פיתוח לרשת בג'אוה לקוח (Github for Windows) git			
9					
9		. Hero	ku Toolbelt	2.3.	
10	אופציה מומלצת: סביבת פיתוח משולבת IntelliJ			2.4.	
13.	ה בסיסית – Hello JCE	יצירת אפליקציו			
13.		יצירת האפליקציה		.3.1	
1.7		עריכת הקוד		3.2.	
1.7.		github בקרת תצורה עם		.3.3	
19.		ה לענן	הפצ	.3.4	
19.		הרחבה: יצירת והעלאת מפתחות הצפנה			
19	10		י. הפעה	לחיור	

הקדמה ומטרות

במסגרת הקורס נבנה מוצר תוכנה מבוסס טכנולוגיות ווב. בשבועות הראשונים של הקורס, הפרויקט יעבור שלבי אתחול שונים רובם סביב תכנון ומסמכים ובמקביל נבנה בשלבים אב טיפוס עבור המוצר. מטרותיו העיקריות של אב הטיפוס הן:

- היכרות עם טכנולוגיות שיאפשרו ביצוע הפרויקט
- קבלת משוב מוקדם מהלקוח באמצעות הצגת ממשק המשתמש של המערכת
 - תשתית ראשונית עבור המוצר -
 - באופן כללי הנמכת סיכונים לפרויקט

מדריך זה מפרט את הצעדים המומלצים ליצירת אב הטיפוס בהם רישום לשירותי רשת התקנות ופירוט ההגשות הנדרשות בכל שלב של אב הטיפוס.

הגשות

ההגשה במייל וברישום בדף <u>פרוטוטיפים</u> דרך טופס ההגשות מאתר הקורס. כל שלב יש להגיש עד חצות לפני התרגיל הבא. ההגשה אישית.

להלן השלבים המתוכננים (לא סופי):

שבוע 0 – רישום לשירותי הקורס (עד לתרגיל הראשון)

Hello World שבוע 1 – הפצת דף רשת

(bootstrap) שבוע 4 – דף מוצר ראשוני

שבוע 3 – אב-טיפוס ממשק משתמש (במסגרת משימת פרויקט SRS)

שבוע 4 – צד שרת בסיסי

שבוע 5 – השלמת אב טיפוס (במסגרת הגשת פרויקט ZFR)

1. רישום לשרותי רשת

במסגרת הקורס נעשה שימוש במספר שרותים ברשת, בפרט heroku ,github ופורום לקורס.

GitHub .1.1

רקע

Git היא מערכת בקרת גרסאות (נרחיב בנושא בהמשך הקורס) שפותחה במקור עבור פיתוח לינוקס. Git github בצורה github בצורה בקורס נשתמש ב- github בצורה נרחבת.

פתיחת חשבון

עליכם לפתוח חשבון ב github:

לכו לעמוד הבית:

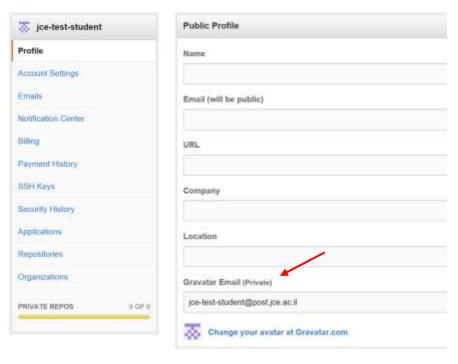
והירשמו לשרות ע"י בחירת שם משתמש, מייל וסיסמא.

הערה חשובה: ככל הנראה עכשיו, שם המשתמש שתבחרו ילווה אתכם עוד כברת דרך כמהנדסי תוכנה ואפילו משמש <u>כמעין CV</u> ב<u>חלק מהמקומות,</u> כך שכדאי לשקול אם אתם מעוניינים להשתמש בכינוי או בשמכם האמיתי.

בעמוד הבא אין צורך לבחור בתכנית בתשלום... (שמאפשרות למשל פתיחת אתרי פרויקט פרטיים) ורק לאשר את יצירת החשבון. לאחר הרישום אפשר להוסיף פרטים שונים ב<u>עמוד החשבון</u> לבחירתכם.

אתם נדרשים לפחות למלא בשדה האחרון מייל שמקושר לתמונה ׄאווטאר שלכם (באמצעות השרות <u>Gravatar</u> - ברישום נפרד). באופן זה יהיה קל יותר לנהל בהמשך את משימות הפרויקט השונות

את שם המשתמש יש לשלוח לצוות הקורס בהקדם, כדי שתקבלו הרשאת כתיבה באתר הקורס הנצרכת כבר למשימת הפרויקט הראשונה שלכם.

Heroku .2.1

Heroku הוא שרות הפצה (delivery) לאפליקציות בענן (למתעניינים: בשיטה הנקראת (delivery) לאפליקציות בענן (למתעניינים: בשיטה הנקראת (service). השרות ישמש אתכם להפצת והרצת אב-הטיפוס שלכם בשלביו השונים ובהמשך עבור המוצר שתפתחו בפרויקט. באופן כזה החל מהיום הראשון לפיתוח יש לכם לאן להפנות לקוחות מתעניינים ואתם יודעים שהמוצר שלכם במצב פעיל.

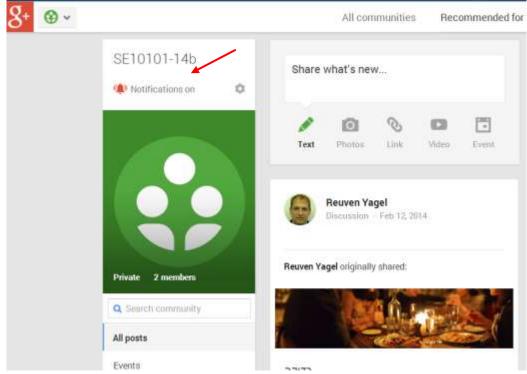
כרגע כל שנדרש הוא לפתוח חשבון חינמי ע"י <u>רישום</u> באמצעות המייל (מומלץ אותו אחד שמסרתם ל-github) והפעלה במייל שתקבלו מהם.

.1 הערה: אפשר להמתין עם הרישום עד להגשת אב-טיפוס

3.1. פורום הקורס

כדי להישאר מעודכנים ולשתף פעולה בצורה מיטבית, פתחנו קהילה של +google. מומלץ להגדיר עדכון במייל או התראות בטלפון∖שולחן עבודה על הודעות כך שתהיו מעודכנים בנעשה. ניתן לעשות זאת דרך ה<u>לינק</u> והגדרת תזכורות כפי שמתואר בתמונה הבאה:

אם תוסיפו תמונה שלכם זה גם יעזור לתקשורת בקורס.

4.1. רישום לקורס

שלחו לנו (בפורום) את פרטיכם נא לכלול:

- שם
- ת.ז.
- מייל •
- github-שם משתמש ב

עד כאן לתחילת הקורס (משימה אישית 0) - נא להקדים ברישום כדי לקבל הרשאות כתיבה באתר הקורס.

2. התקנות

בכדי לפתח את אב הטיפוס נידרש למספר ספריות ותוכנות תוכנות אלו כבר מתוקנות במעבדות המכללה (בעתיד ייתכן ונספק מכונה וירטואלית מוכנה – כדי לחסוך את הצורך בהתקנות.

Play Framework 2 - סביבת פיתוח לרשת בג'אוה - 1.2

Play היא סביבת פיתוח מודרנית לאפליקציות רשת בג'אוה.

להלן הצעדים להתקנת Play בחלונות 7 / 8.1, (בלינק ישנן גם הוראות התקנה למערכות אחרות). מובאים כאן מקורות נוספים ללימוד סביבה זו.

1.1.2. תנאי קדם: התקנת JDK מגרסה 6 ומעלה.

הערה: מומלץ להתחיל משלב 2, וידוא ההתקנה, ולבצע את שלב 1 רק אם ה JDK לא מותקן על המחשב. 1. יש לבחור מה<u>קישור</u> את הגרסה המתאימה למערכת שעליה מתקינים.

ייתכן שתצטרכו גם להוסיף ל-PATH את ספריית ההתקנה (bin) של ה-JDK ולהיכנס מחדש (log on) למחשב:

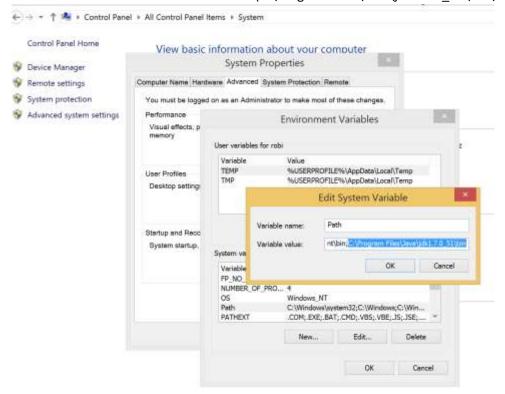
⊙ הוראות להוספת Path (במקלדת Win+Break):

С

Control Panel > System > Advanced System Settings >
Advanced Tab > Environment Variables >
System Variables box > Path > click on Edit > Variable Value ->
הוסיפו בסוף הטקסט ';' ואחריו את הנתיב ל ספריית החום של ה bin של ה';' ואחריו את הנתיב ל

(C:\Program Files\Java\jdk1.7.0_10\bin\

- 2. וידוא התקנה: פתח מעטפת (PowerShell או CMD :Shell) והרץ
 - Java -version
 - javac -version o

```
C:\Users\robi> java -version
java version "1.7.0_45"
Java(TM) SE Runtime Environment (build 1.7.0_45-b18)
Java HotSpot(TM) Client VM (build 24.45-b08, mixed mode, sharing)
C:\Users\robi> javac -version
javac 1.7.0_51
C:\Users\robi>
```

הערה: אם אין לכם הרשאות לשינוי משתנה סביבה במערכת (למשל במחשב בעבודה) עדיין תוכלו לשנות רק עבור המשתמש הנוכחי.

2.1.2. התקנת ע

http://www.playframework.com/download גשו לעמוד ההורדות

והורידו בצד ימין את הגרסה האחרונה של play (כרגע 2.2.2 - ישנה שם אפשרות להוריד את typesafe שהיא - .Classic Distribution חבילה מורחבת יותר – אנחנו נסתפק באופציה של

את קובץ ה-ZIP פתחו והתקינו במקום כרצונכם, למשל c:\play-2.2.2 והוסיפו מסלול זה ל- PATH כפי שהוסבר לגבי Java בתנאי הקדם.

אם יש צורך ראו הוראות התקנה מפורטות כאן:

http://www.playframework.com/documentation/2.2.x/Installing

וידוא התקנה: פתחו מעטפת והריצו play, צריך להתקבל מסך כדלקמן:

(Github for Windows) git לקוח 2.2.

בכדי לנהל גרסאות עם git ו- github, יש להתקין תוכנת לקוח במחשבכם. התקנה זו נצרכת כבר להגשת אישית ראשונה.

במידה ואתם עובדים עם מערכת הפעלה windows, הדרך הפשוטה ביותר להתקנה היא התקנת הלקוח של github מכאן http://windows.github.com/ התקנה זו מאפשר ניהול המאגרים שלכם בתוכנת חלונות מול github וגם מקומית במחשב (בנוסף מותקנת גרסת מעטפת (shell) מותאמת לעבודה עם git וכן טיפול במפתחות הצפנה).

וידוא התקנה: ייפתח חלון התוכנה GitHub

הערה: אפשר לחלופין להתקין רק את git מכאן git מכאן http://git-scm.com/downloads בנוסף ישנו את <u>egit</u> שהוא לקוח git ל-eclipse. באמצעותו תוכלו לנהל גרסאות ישירות מסביבת העבודה. גם בסביבת העבודה IntelliJ יש לקוח מובנה.

הערה: בwindows יש לוודא שהותקן גם (בשולחן העבודה) git-bash (אם לא, ניתן להוריד מהלינק).

Heroku Toolbelt 3.2

Heroku הוא שרות הפצה (delivery) לאפליקציות בענן בשיטה הנקראת PaaS – Platform as a service. השרות ישמש אתכם להפצת והרצת אב-הטיפוס שלכם בשלביו השונים ובהמשך עבור המוצר שתפתחו בפרויקט. באופן כזה החל מהיום הראשון לפיתוח יש לכם לאן להפנות לקוחות מתעניינים ואתם יודעים שהמוצר שלכם במצב פעיל.

אנו נשתמש בכלי Heroku Toolbelt על מנת לבצע את ההפצה והניהול של האפליקציה לענן (Heroku). זהו סט כלים מ- Heroku שבאמצעותם מתבצעת ההפצה והניהול של מוצר התוכנה לענן מתוך המחשב שלכם.

ניתן להוריד את קובץ ההתקנה מכאן $\frac{https://toolbelt.heroku.com/windows}{(pit)}$ (הרצת הקובץ תתקין גם תוכנות נוספות, ביניהן $\frac{doldent}{doldent}$

להוראות התקנה מפורטות ראו גם כאן: https://devcenter.heroku.com/articles/quickstart

ודאו את ההתקנה ע"י הרצה במעטפת: heroku login

Windows PowerShell

C:\Users\robi> heroku login Enter your Heroku credentials. Email: robi@post.jce.ac.il Password (typing will be hidden): Authentication successful. C:\Users\robi>

> ייתכן שיוצע לכם להעלות מפתחות לשירות. אם לא יש להריץ את הפקודה: heroku kevs:add

פקודה זו תיצור בספריית המשתמש שלכם זוג מפתחות הצפנה אם לא קיימים ותעלה אותם ל₊heroku.

4.2. אופציה מומלצת: סביבת פיתוח משולבת 4.2

אפשר לעבוד עם play עם כל עורך פשוט, אך יש תמיכה טובה ב-IntelliJ.

הערה: אנו נראה את השימוש בIntellil בקורס זה מכיוון שהוא הכי פשוט לקינפוג. אתם יכולים להשתמש בכל סביבה אחרת, אך את הוראות ההפעלה תצטרכו למצוא בכוחות עצמיכם.

1. <u>התקנה:</u>

- a. התקינו את Play לפי ההוראות <u>האלו</u>
- b. http://www.jetbrains.com/idea/download.
 - c. התקינו את הקובץ. כשתתבקשו להזין רשיון, הכניסו את הרשיון של המכללה:
 - Jerusalem College of Engineering :שם משתמש .i
 - ii: יפורסם בפורום הקורס: License key

הערה: לחצו Next עד שתגיעו למסך פתיחת פרויקט.

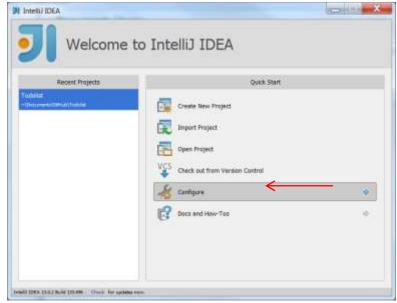
- .d בשלב זה ניצור את הקבצים שיאפשרו לפתוח את הפרויקט הפרויקט בintelli:
 - i. הכנס לתיקיית הפרויקט בCommand line.
 - Play של Console ע"י הקלדת Console. הכנס ל
 - . iii. הקלד את הפקודה iii.

<u>פתיחה IntelliJ</u>...2

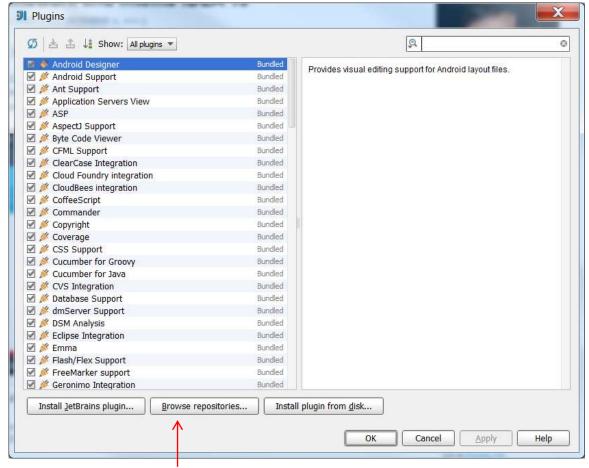
- א. פתח את IntelliJ.
- ב. עקבו אחר ההוראות...

- (version control system) כאשר תתבקשו לבחור מערכת בקרת גרסאות.a ודאו ש-git מסומן
 - ג. בחלון שנפתח לחץ על Configure > Plugins ג.

. Browse repositoriesד. בחלון שנפתח לחצו על

- ה. בחלון שנפתח חפשו אתplay 2.0 support בתיבת הפילטר ואשרו.
 - ו. חזרו על שלבים ב-ד אך הפעם חפשו את הרשומה של Scala.

Hello JCE – יצירת אפליקציה בסיסית 3.

יצירת האפליקציה .1.3

בדף <u>זה</u> תוכלו למצוא הוראות מפורטות בנוגע לבניית אפליקציה בסיסית כפי שמייד נעשה, להלן מקורות להרחבה שאולי תזדקקו להם בהמשך הסמסטר:

מקורות

ספר אלקטרוני Play Framework Cookbook, זמין באתר הספריה (לקריאה ברשת המכללה, בבית צריך , פר אלקטרוני אתר הספריה ל"גישה מהבית")
http://proquest.safaribooksonline.com/9781849515528

(מאגר זה מכיל גם ספר מקוצר יותר)

- Play for Java ספר נוסף רלוונטי
- http://www.playframework.com/documentation/2.2.x/JavaHome עמוד התיעוד הראשי
 עמוד התיעוד הראשי
 TODO אפליקצית

http://www.playframework.com/documentation/2.2.x/JavaTodoList גרסה עם צד לקוח מודרני יותר

http://www.playframework.com/documentation/2.2.x/JavaGuide1

הוראות

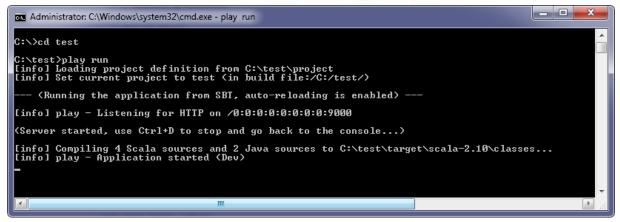
1. יצרו את התכנה מתוך המעטפת (למשל בדוגמא זו HelloJce הוא שם התכנית)

```
$ play new HelloJce
```

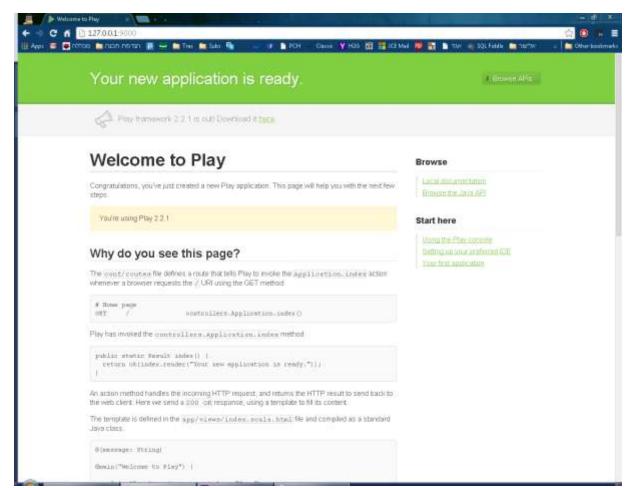
- 2. לחצו Enter או בחרו שם לאפליקציה (Enter יבחר את השם שהזנתם קודם).
 - .3 בחרו 2 לאפליקציית Java.

- cd HelloJce כנסו לתיקיה שנוצרה
- play ~run הריצו את האפליקציה ע"י.

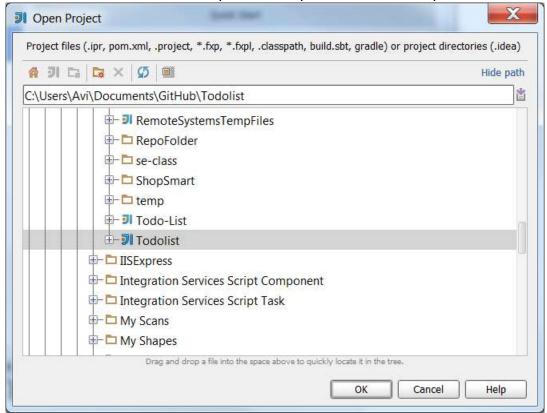

6. ודאו שאת מסוגלים לראות את האפליקציה באמצעות דפדפן אינטרנט בכתובת 127.0.01:9000

- 7. אופציה: פתיחת הפרויקט ועבודה ב- IntelliJ (בשלב זה מספיק גם עורך טקסט פשוט, כך שניתן גם לדלג לסעיף הבא של עריכת הקוד 3.2)
 - א. יצירת קבצי פרויקט: במעטפת בתיקיית האפליקציה הפעילו: play idea
 - ב. במסך הפתיחה של IntelliJבחרו בopen project.
 - ג. בחלון שנפתח הזינו את התיקייה של הפרויקט שלכם.

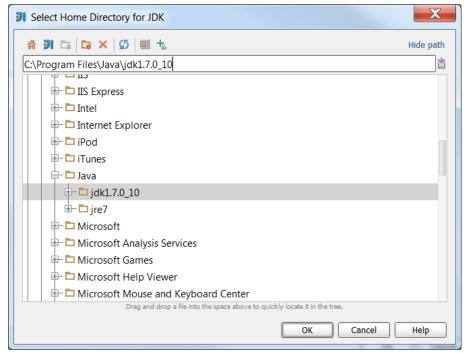

- ד. בשלב זה אמורה להיפתח סביבת הפיתוח.
- ה. ייתכן ותראו שיש צורף לקנפג את הנתיב לJDK

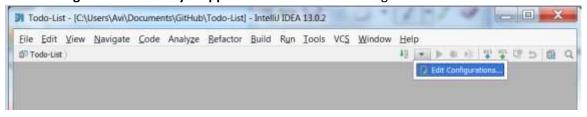
. אם זה המצב, לחצו על Setup SDK > Configure > + > JDK והזינו את הנתיב ל JDK שעל המחשב שלכם. (אני נעזרתי בתכנת החיפוש Everything ובחיפוש אחר המחרוזת JDK דלמצוא את הנתיב במחשב שלי)

ז. הוסיפו קוניפגורציה לקומפיילר:

Edit configuration > + > Play 2 App > Give a name to the configuration > OK

- ח. אם תרצו תוכלו לשנות את קיצורי המקלדת לסביבה מוכרת יותר דרך.
 File > Settings > keymap > keymaps > (Visual studio / eclipse/ ...)
 - ט. הריצו את הפרויקט (יפתח הדפדפן עם עמוד האינטרנט)

עריכת הקוד .2.3

מרשימת קבצי הפרויקט פתח את Application.java <- controllers <- app ושנה את מרשימת קבצי הפרויקט פתח את Hello..." המחרוזת "...Hello..."

8. כדי לאפשר בהמשך הפצה על גבי Heroku לאפליקציה עם DB, הוסיפו לקובץ application.conf בתיקייה conf את השורה הבאה (למען הסדר הטוב מומלץ למקם תחת (Evolutions):

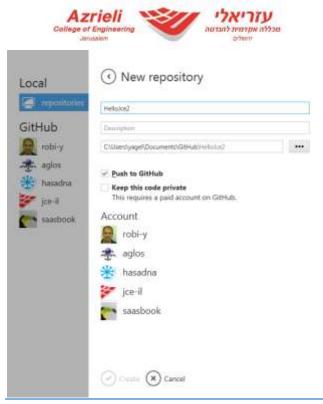
applyEvolutions.default = true

github בקרת תצורה עם 3.3.

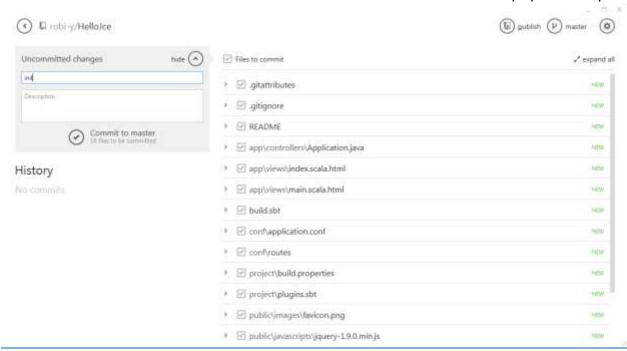
אחרי שיצרתם את האפליקציה הבסיסית, עליכם להוסיף קבצים אלו למערכת ניהול הגרסאות github. המטרה היא שהקוד והגרסאות שלו ינוהלו עם בקרת תצורה ובשרת נגיש (נלמד בהמשך) וכך תוכלו בין השאר לשתף פעולה באופן יעיל עם מפתחים אחרים.

להלן ההוראות באמצעות הלקוח Github for windows (לתרחישים מורכבים יותר נלמד בהמשך בפירוט איך github – ו git במעטפת).

- +Create פתחו את הלקוח ובחרו בתפריט
- 2. בחרו שם למאגר בשם של האפליקציה שלכם ובמיקום את <u>הספרייה שמעליה</u> (השאירו מסומן את האופציה שמעליה (השאירו מסומן במידה ויש כמה) push to github וודאו שהחשבון שלכם מסומן במידה ויש לדוגמא אם תיקיית האפליציה היא C:\Projects\HelloJce אז בשם המאגר לרשום C:\Projects לבחור את C:\Projects

- Create לחצו על.3
- 4. במסך הראשי הקליקו על המאגר לפתיחת פרטיו

- init הכניסו הערה, למשל Uncommitted Changes הכניסו הערה, למשל לחצו על Commit to master
 - 6. שליחה ל- github: לחצו על כפתור publish למעלה
- 7. וידוא: מתפריט ההגדרות מימין למעלה, בחרו View on Github. המאגר אמור להיפתח בדפדפן עם רשימת הקבצים. הכתובת שנפתחה היא חלק א של ההגשה.

.4.3

צור אפליקציה ב- heroku:

```
$ heroku create
Creating infinite-dawn-1951... done, stack is cedar
http://warm-1289.herokuapp.com/ | git@heroku.com:warm-1289.git
Git remote heroku added
```

צעד זה מאתחל אפליקציה בשרות (במקרה זה בשם infinite-dawn-1951, אפשר גם לתת שם כפרמטר: (Heroku create {app-name} – מומלץ בהמשך בשביל לתפוס שם שתואם למוצר שלכם, וגם מקשר ענף git עבור הפצת הקוד.

הרחבה: יצירת והעלאת מפתחות הצפנה

אם לא ביצעתם בעת התקנת heroku toolbelt למעלה להלן הרחבה בנושא: צעדים אלו נצרכים פעם אחת בכל מחשב. אפשר גם להשתמש במפתחות שכבר יש לכם בהנחה שהעברתם אותם לתיקיית ssh. בפרופיל המשתמש.

שים לב לשמות התיקיות המתאימים במקום מה שב<סוגריים>. תתבקש גם להכניס סיסמא עבור המפתח, בחר משהו שתוכל לזכור בכל שימוש עתידי במפתח:

שימו לב, אתם לא נדרשים להבין את כל המהלך הבא, אך כן לדעת לעקוב אחרי ההוראות ע"מ לאפשר את התקשרות עם Heroku

הערה: כל נושא המפתחות מצריך לימוד, עזרה אפשר למצוא למשל <u>כאן, כאן וכאן,</u> שימו לב שההפצה ב-ssh ואינה חסומה ע"י firewall ברשת אליה אתם מחוברים – במקרה כזה אפשר קודם לשמור ב-github (סעיף 2.2) ולהפיץ מאוחר יותר. כנראה passphrase במקרה שיצרה התקנת github for windows

git-bash יש להריץ את הסקריפטים הבאים מ windows

```
$ heroku login
$ cd C:\Users\<user>\.ssh
$ ssh-keygen -t rsa -f id_rsa
        Enter passphrase...
$ heroku keys:add id_rsa.pub
$ cd <back to app dir>
```

לסיום: הפצה

לסיום, הפצת האפליקציה (בתלות בהגדרות אולי תתבקש להזין את הסיסמא של המפתחות), התהליך לוקח מספר דקות שבהם heroku מכינים מכונה וירטואלית עבור האפליקציה:


```
$git push heroku master
Counting objects: 34, done.
Delta compression using up to 8 threads.
Compressing objects: 100% (28/28), done.
Writing objects: 100% (34/34), 970.15 KiB, done.
Total 34 (delta 0), reused 0 (delta 0)

----> Play 2.x app detected
...
    http://8044.herokuapp.com deployed to Heroku
To git@heroku.com: infinite-dawn-1951.git
* [new branch] master -> master
```

וידוא שהאפליקציה רצה:

בדוק בדפדפן בכתובת של הפצת האפליקציה, לדוגמא: http://infinite-dawn-1951.herokuapp.com/

Hello from JCE SE Course

Get JSON Message

לקבלת פרטים נוספים על ריצת האפליקציה ניתן להריץ את הפקודות:

```
$ heroku ps
$ heroku log
```

עד כאן לשבוע 1.

להגשה – משימה אישית 1a - שני קישורים:

- 1. לאפליקציית play ראשונית הרצה ב-heroku (או סביבה מקבילה)
 - 2. למאגר הקוד ב- github

4. צד לקוח

פתח את אב הטיפוס כך שיכלול לפחות שלשה דפים עם קשרים בינהם העיצוב של הדפים יתבצע באמצעות סביבת עיצוב bootstrap

5. צד שרת

פתח את אב הטיפוס לרמה של אפלקיציה בעלת צד שרת עם לוגיקה פשוטה כתובה בשפת מונחית עצמים (Java) ואחסון בבסיס נתונים